nieuws

Waardengedreven biosector stelt agro-ecologie als doel

nieuws

In het rapport dat voormalig VN-rapporteur Olivier De Schutter namens de denktank IPES-Food wereldkundig maakte, wordt agro-ecologie naar voren geschoven als het spoor voor de toekomst. Staat agro-ecologie synoniem voor wonderoplossing voor alle uitdagingen die landbouw moet overwinnen? Zo eenvoudig is het niet. “Agro-ecologie is een pijl die ons de juiste richting wijst”, zegt BioForum-voorzitter Kurt Sannen. “Agro-ecologie is geen set aan normen waaraan je moet voldoen, maar een weg die je bewandelt. Niet één boerderij is op een bepaald punt agro-ecologisch want je kan altijd beter doen op basis van nieuwe inzichten. Het mooie is dat alle landbouwers stappen in die richting kunnen zetten.” Met het nieuwe label ‘Biogarantie Belgisch’ kiest de biosector de weg vooruit.

18 FEBRUARI 2019 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:48

Lees meer over:
beleid
landbouw algemeen

In het rapport dat voormalig VN-rapporteur Olivier De Schutter namens de denktank IPES-Food wereldkundig maakte, wordt agro-ecologie naar voren geschoven als het spoor voor de toekomst. Staat agro-ecologie synoniem voor wonderoplossing voor alle uitdagingen die landbouw moet overwinnen? Zo eenvoudig is het niet. “Agro-ecologie is een pijl die ons de juiste richting wijst”, zegt BioForum-voorzitter Kurt Sannen. “Agro-ecologie is geen set aan normen waaraan je moet voldoen, maar een weg die je bewandelt. Niet één boerderij is op een bepaald punt agro-ecologisch want je kan altijd beter doen op basis van nieuwe inzichten. Het mooie is dat alle landbouwers stappen in die richting kunnen zetten.” Met het nieuwe label ‘Biogarantie Belgisch’ kiest de biosector de weg vooruit.

Het narratief van biolandbouw krijgt hoe langer hoe meer concurrentie. Ngo’s, onderzoekers, beleidsmakers en belangenverdedigers dwepen meer recent met begrippen zoals kringlooplandbouw, geïntegreerde landbouw en precisielandbouw die efficiëntie omzet in milieuwinst. Aan Kurt Sannen, voorzitter van BioForum en zelf bioboer, vragen we om komaf te maken met de begripsverwarring: “Maak een grafiek en zet op de ene as de input aan hulpmiddelen

(meststoffen, gewasbescherming, enz.) die een bepaalde vorm van landbouw vraagt en op de andere as de impact hiervan op de omgeving."
Op die grafiek kan je volgens Sannen alle bedrijfsmodellen uitzetten, naast elkaar en niet tegenover elkaar want hij houdt niet van de hele discussie "bio versus gangbaar" die vaak gepercipieerd wordt als "goed versus slecht". Wel is het de verdienste van bio dat bedrijven van dit type behoorlijk goed scoren op de grafiek. Biodynamische landbouw zal trouwens nog wat beter doen. En waar hoort 'agro-ecologie' thuis? "Op de lijn van minder inputs en minder impact op de omgeving is agro-ecologie de pijl die landbouwers de juiste richting uit wijst", aldus Sannen. "Als agro-ecologie het doel is, dan kan biolandbouw het middel zijn. In ieder geval hebben we als sector een belangrijke rol te spelen in de af te leggen weg."
Bio werd in een lastenboek gegoten zodat het controleerbaar en derhalve betrouwbaar is voor de consument. Agro-ecologie laat zich niet door een lastenboek vatten. "Omdat het niet stilstaat", legt Sannen uit, met een verwijzing naar de voortdurende wisselwerking tussen praktijk (boeren), denken (wetenschappers) en de maatschappij (burgers en consumenten). Als sectorvoorzitter in Vlaanderen wil hij de vastgelegde productievoorwaarden voor bio graag mee laten evolueren. Op bioproducten prijkt het Europese logo, een groen blad, maar ook het nationale Biogarantie-label. In primeur vertelt Kurt Sannen dat het nieuwe label 'Biogarantie Belgisch' een stap vooruit is in het omarmen van andere waarden dan alleen deze die in het Euroepese biolabel vervat zijn. "De internationale biologische beweging associeert zich immers met vier waarden (health, ecology, fairness, care). 'Biogarantie Belgisch' laat producenten toe om de lokale herkomst sterker te benadrukken. En het label werkt ook met criteria rond eerlijke handel."
Een voedingsmiddel dat het 'Biogarantie Belgisch'-logo draagt, is geproduceerd in eigen land en ook het primaire ingrediënt moet hier geteeld of gekweekt zijn. Naar het voorbeeld van de kostprijsberekeningen in de biologische melkveehouderij wordt een systeem ontwikkeld om de producenten een kostendekkende en faire prijs te garanderen. Eerlijke handel is echter meer dan alleen een eerlijke prijs. Eerlijke handelsvoorwaarden zijn gebaseerd op dialoog, transparantie en respect. Er dient dan ook minstens één overleg per jaar plaats te vinden tussen de producent en zijn afnemer over volumes, prijsbeleid en kwaliteitsvoorwaarden met het doel om afspraken te maken voor minstens één jaar.
Het vlees dat Sannen produceert op zijn bioboerderij Het Bolhuis zal het nieuwe label dragen. De tweede pionier is Filip Fraeye, de voorzitter van het bestaande label Biogarantie die in het dagelijks leven CEO is van distributeur Biofresh. Hij tekende een overeenkomst om het label te gebruiken op de bieren, groenten en fruit verkrijgbaar bij Biofresh.
Anders dan de gangbare landbouw produceert de biolandbouw voor een vraagmarkt. Het commerciële succes staat de waardengedrevenheid van bio volgens Kurt Sannen niet in de weg. "Met Biogarantie Belgisch zetten we in op lokaal en fair, maar de deur staat open voor andere waarden. Elke deelsector mag normen en waarden voorstellen. Zijn ze breed gedragen, dan kunnen ze opgenomen worden in het nieuwe label."

Lees ook: De Schutter komt met plan B voor GLB: een voedselbeleid

Kurt Sannen vindt het belangrijk dat wordt nagedacht hoe een waardengedreven economie kan worden vormgegeven, maar mist in Vlaanderen academici die zich van die taak kwijten. "Het is geen toeval dat Greenpeace zijn afbouwscenario voor de veestapel liet berekenen door UCL. Hier in Vlaanderen gebeurt nog te weinig academisch onderzoek naar agro-ecologie. Landbouwonderzoeksinstituut ILVO heeft wel een onderzoeksgroep die daarrond nuttig werk verricht. Hopelijk volgen onze universiteiten gauw dit voorbeeld." BioForum is trouwens één van de oprichters van Voedsel Anders, de Vlaamse beweging voor agro-ecologie. Het rapport van IPES-Food is koren op de molen van de beweging, "maar het verschijnt misschien wat laat want de hervorming van het Europees en Vlaams landbouwbeleid is volop aan de gang". Sannen hoopt dat de ideeën van Olivier De Schutter rond een voedselbeleid alsnog doorstromen naar beleidsmakers.
BioForum en bij uitbreiding Voedsel Anders willen graag het pad effenen voor agro-ecologie in Vlaanderen. Sannen: "Agro-ecologie omarmen zou de verscheidenheid in de Vlaamse land- en tuinbouw kunnen vergroten. Ook al claimt het beleid geen ondernemerskeuzes te maken, toch stuurt het bestaande landbouwbeleid en subsidiesysteem in de richting van specialisering en intensivering. Stilaan zie je meer kansen en aanknopingspunten in het beleid voor boeren om een ander bedrijfsmodel te kiezen. Het narratief van de samenleving over landbouw verandert. Tegelijk zie ik binnen de sector veel kiemen voor verandering." Dat is volgens Sannen maar goed ook want landbouw die sterk afhankelijk is van inputs (gewasbescherming, kunstmest, importsoja, enz.) botst onherroepelijk op grenzen. "Zonder te veroordelen moeten we als maatschappij keuzes durven maken. Agro-ecologie kan een goede inspiratiebron zijn om die keuzes wat landbouw betreft in te vullen."

De bestaande Europese landbouwsubsidies gaan teveel uit van de status quo volgens de biosectorvoorzitter. Hierdoor ontbreekt het schokeffect dat landbouw tot verandering kan aanzetten. “Een boerderij is een schip dat niet plots van koers kan veranderen, maar het gezegde wil dat zachte heelmeesters stinkende wonden maken. Een goed evenwicht hiertussen is nodig. Wij hopen dat een nieuw Europees voedsel- en landbouwbeleid wordt ontwikkeld dat de landbouw meer agro-ecologisch maakt.” Sannen geeft ook het voorbeeld van de problemen die pesticidenresiduen veroorzaken bij de productie van drinkwater. “In het buitenland kwamen drinkwatermaatschappijen op het idee om de landbouwers in een waterwingebied financieel te stimuleren tot omschakeling naar bio. Dat bleek goedkoper dan te blijven investeren in het vervangen van filters.”

Beeld: Kobe Van Looveren i.o.v. BioForum Vlaanderen

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada